

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De adulatione. Quæstio 115.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Ad secundum dicendum, quòd ad temperantiam pertinet refrzmare delectationes sensibiles. Sed hæc virtus consistit circa delectationes in conuictu, quæ ex ratione proueniunt, in quantum vnus ad alterum decenter se habet. Et has delectationes non oportet refrzmare tamquam noxias.

Ad tertium dicendum, quòd verbum illud Philosophi non est intelligendum, quòd aliquis eodem modo debeat colloqui, & conuiuere notis, & ignotis: quia vt ipse ibidem* subdit, Non similiter conuenit consuetos, & extraneos curare, aut contristare. Sed in hoc attenditur similitudo, quòd ad omnes oportet facere quòd decet.

a. 6. circa
med. t. 5.

QVÆSTIO CXV.

De adulatione, in duos articulos diuisa.

DEinde considerandum est de virtijs oppositis prædictæ virtuti. Et primò, de adulatione. Secundò, de litigio.

¶ Circa adulationem quæruntur duo.

¶ Primo, vtrum adulatio sit peccatum?

¶ Secundo, vtrum sit peccatum mortale?

ARTIC. I.

Vtrum adulatio sit peccatum?

586

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd adulatio non sit peccatum. Adulatio enim consistit in quodam sermone laudis alteri exhibito, intentione placendi. Sed laudare aliquem non est malum, secundum illud Prouerb. vlt. Surrexerunt filij eius, & beatissimam prædicauerunt, vir eius & laudauit eam. Similiter etiam velle placere alijs non est malum, secundum illud 1. ad Corinth. 10. Per omnia omnibus placeo. Ergo adulatio non est peccatum.

¶ 2 Præterea, Bono malum est contrarium, & similiter vituperium laudi. Sed vituperare malum non est peccatum. Ergo neque laudare bonum, quod videtur ad adulationem pertinere. Ergo adulatio non est peccatum.

¶ 3 Præterea, Adulationi detractio contrariatur.

Vnde

Vnde Gregor. * dicit, quod remedium contra adulationem est detractio. Sciendum est, inquit, quod ne inmoderatis laudibus eleuemur, plerumque miro nostri rectoris moderamine detractionibus lacerari permittimur: vt quos vox laudantis eleuat, lingua detrahentis humiliet. Sed detractio est malum, vt supra habitum est *. Ergo adulatio est bonum.

SE D contra est, quod super illud Eze. 13. Vx qui consuunt puluillos sub omni cubito manus: dicit gl. † id est, suauem adulationem. Ergo adulatio est peccatū.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est *, amicitia prædicta, vel affabilitas, etsi principaliter delectare intendat eos, quibus conuiuit; tamen, ubi necesse est, propter aliquod bonum exequendum, vel malum vitandum, non veretur contristare. Si ergo aliquis in omnibus velit ad delectationem alteri loqui, excedit modum in delectando: & idē peccat per excessum. Et si quidem hoc faciat sola intentione delectandi, vocatur placidus, secundum * Philosoph. Si autem faciat hoc intentione alicuius lucri consequendi, vocatur blanditor, siue adulator. Communiter tamen nomen adulationis attribui solet omnibus, qui supra debitum modum virtutis volunt alios verbis, vel factis delectare in communi conuersatione.

Ad primum ergo dicendum, quod laudare aliquē contingit, & bene, & male, prout scilicet debita circumstantia, vel seruantur, vel prætermittuntur. Si enim aliquis aliquem velit delectare laudando, vt eum hoc eum consoletur, ne in tribulationibus deficiat, vel etiam, vt in bono proficere studeat, alijs debitis circumstantijs obseruatis: pertinebit hoc ad prædictā virtutem amicitia. Pertinet autem ad adulationem, si quis velit aliquem laudare, in quibus non est laudandus: quia fortē mala sunt, secundum illud Ps. 9. Laudatur peccator in desiderijs animæ suæ: vel quia non sunt certa, secundum illud Eccl. 27. Ante sermonem, non laudes virum. Et iterum Eccl. 11. Non laudes virū in specie sua: vel etiam si timere possit, ne huma-

R r 4 na

Innuitur
in regist.
li. 9. epif.
39. ante
me. & li.
22. Mor.
c. 9.
* q. 73. a.
2. & 3.
† gl. tert.
ibid.
* q. præc.

li. 4. Eth.
c. 6. in fi.
10. 5.

na laude ad inanem gloriam prouocetur. Vnde dicitur Ecclesiast. 11. Ante mortem ne laudes hominem. Similiter etiam velle placere hominibus propter charitatem nutriendam, vt in ea homo spiritualiter proficere possit, laudabile est. Quodd autem aliquis velit placere hominibus propter inanem gloriam, vel propter lucrum, vel etiam in malo, hoc esset peccatum: secundum illud Psal. 52. Deus dissipauit ossa eorum, qui hominibus placent. Et Apof. dicit ad Gal. 1. Si adhuc hominibus placerem, Christi seruus non essem.

Ad secundum dicendum, quodd etiam vituperare malum, si non adhibeantur debita circumstantia, est vitiosum: & similiter laudare bonum.

Ad tertium dicendum, quodd nihil prohibet duo vitia esse contraria. Et ideo sicut detractio est malum, ita & adulatio, quæ contrariatur ei in quantum, ad ea quæ dicuntur, non autem directe quantum ad finem: quia adulator quærit delectationem eius, cui adulatur; detractor autem non quærit eius conuersionem, cum aliquando occultè detrahat, sed magis quærit eius infamiam.

ARTIC. II.

Vtrum adulatio sit peccatum mortale?

587
Mal. 9. 7.
art. 1. ad
11.
* c. 12. 2. 3
† Ille. ad
Celatiã,
de rone
pæ viuendi,
circa
med.
* Psal. 69
est Aug.
in hoc lo-
co, 10. 8.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quodd adulatio sit peccatum mortale: quia secundum Augustin. in * Enchiridio, Malum dicitur quia nocet. Sed adulatio maximè nocet, secundum illud Psalmi 9. Quoniam laudatur peccator in desiderijs animæ suæ, & iniquus benedicitur, exacerbauit dominum peccator. Et ideo Hieronymus † dicit, quodd nihil est quod tam facile corrumpat mentes hominum, quam adulatio. Et super illud Psalmi 69. Conuertantur statim erubescetes, dicit * gloss. Plus nocet lingua adulatoris, quam gladius periculatoris. Ergo adulatio est grauissimum peccatum.

¶ 2 Præterea, Quicumque verbis alijs nocet, non minus nocet sibi quam alijs. Vnde dicitur in Psal. 36. Gladius eorum intret in eorda ipsorum, Sed ille, qui
alte-

alteri adularur, inducit eum ad peccandum mortaliter. Vnde super illud Psalm. 140. Oleum peccatoris non impinguet caput meum, dicit * gloss. Falsa laus adulatoris mentes a rigore veritatis emollit ad noxia. Ergo multo magis adulator in se mortaliter peccat.

¶ 3 Præterea, In Decretis scribitur dist. 46. † Clericus qui adulationibus, & proditiõibus vacare deprehenditur, degradetur ab officio. Sed talis pœna non infligitur nisi pro peccato mortali. Ergo adulatio est peccatum mortale.

SED contra est, quod August. * in sermone de purgatorio, inter peccata minuta numerat, si quis cuiquam maiori personæ aut ex voluntate, aut ex necessitate adulari voluerit.

RESPONDEO dicendum, quodd sicut supra dictum est *, peccatum mortale est quod charitati contrariatur. Adulatio autem quandoque quidem charitati contrariatur, quandoque autem non. Contrariatur siquidem charitati tripliciter. Vno modo, ratione ipsius materiæ: puta, cum aliquis laudat alicuius peccatum. Hoc enim contrariatur dilectioni Dei, contra cuius iusticiam homo loquitur; & contra dilectionem proximi, quem in peccato fouet. Vnde est peccatum mortale, secundum illud Isaïæ 5. Væ qui dicitis malum, bonum. Alio modo ratione intentionis: puta, cum quis alicui adularur ad hoc, quodd fraudulenter ei noceat, vel corporaliter, vel spiritualiter: & hoc etiam est peccatum mortale. Et de hoc habetur Prover. 27. Meliora sunt vulnera diligenti, quàm fraudulenta odientis oscula. Tertio modo, per occasionem: sicut cum laus adulatoris sit alteri occasio peccandi, etiam præter adulatoris intentionem. Et in hoc considerare oportet, vtrum sit occasio data vel accepta, & qualis ruina subsequatur: sicut potest patere ex his quæ supra de scandalo dicta sunt *. Si autem aliquis ex sola auiditate delectandi alios, vel etiam ad euitandum aliquod malum, vel

In gl. interlin. ordin. simul ex Casiod. † dist. 46. cap. Clerici qui. * In ser. 4. in dia animarū ante me. 10. 10.

q. 112. a. 2

q. 43. ar. 3. & 4.

COZ-

consequendum aliquid in necessitate, alicui adularus fuerit, non est contra charitatem. Unde non est peccatum mortale, sed veniale.

Ad primum ergo dicendum, quod auctoritates illæ loquuntur de adulatore, qui laudat peccatum alicuius. Talis enim adulatio dicitur plus nocere quam gladius persecutoris: quia in potioribus bonis nocet, scilicet in spiritualibus. Non autem nocet ita efficaciter: quia gladius persecutoris occidit effectiue, quasi sufficiens causa mortis. Nullus autem adulando potest esse alteri sufficiens causa peccandi, ut ex supra dictis patet*.

¶ 43. a. 1

ad 3. et 1.

2. q. 73.

a. 8. ad 3.

¶ 75. a.

2. ¶ 9.

80. ar. 1.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procedit de eo, qui adulatur intentione nocendi. Ille enim plus nocet sibi quam alijs: quia sibi nocet tamquam sufficiens causa peccandi, alijs autem occasionaliter tantum.

Ad tertium dicendum, quod auctoritas illa loquitur de eo, qui proditoriè alteri adulatur, ut eum decipiat.

QVÆST. CXVI.

De Litigio, in duos articulos diuisa.

Postea considerandum est de litigio.

¶ Et circa hoc queruntur duo.

¶ Primo, utrum opponatur virtuti amicitie?

¶ Secundo, de comparatione eius ad adulatorem.

ARTIC. I.

Utrum litigium opponatur virtuti amicitie, seu affabilitatis?

588

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod litigium non opponatur virtuti amicitie, vel affabilitatis. Litigium enim ad discordiam pertinere videtur, sicut & contentio. Sed discordia opponitur charitati, sicut dictum est*. Ergo & litigium.

¶ 37. a. 1

¶ 2 Præterea, Prouerb. 26. dicitur, Homo iracundus incendit litem. Sed iracundia opponitur maiestati. Ergo & lis sine litigium.

¶ 3 Præ-